

**Логістика Сил територіальної
оборони Збройних Сил
України.
Інформаційно-аналітичний
збірник №1**

Дана публікація направлена на підвищення рівня професійної підготовки фахівців служб логістичного забезпечення Сил територіальної оборони Збройних Сил України, надання різносторонньої інформації з питань, порядку та правил організації виконання окремих завдань логістичного забезпечення, функціонування (розвитку) елементів системи логістичного забезпечення провідних армій світу.

Збірник розроблений фахівцями логістики штабу Командування Сил територіальної оборони Збройних Сил України, з врахуванням виявлених проблемних питань щодо виконання завдань логістичного забезпечення та впровадження єдиного підходу (на підставі діючої у Збройних Силах України нормативно-правової бази) до виконання функціональних обов'язків фахівцями служб логістики військових частин територіальної оборони Збройних Сил України.

**ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНИЙ
ЗБІРНИК №1**

**ЛОГІСТИКА
СИЛ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ОБОРОНИ
ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ**

Видавництво
«Центр учбової літератури»
Київ – 2024

УДК 355.41(477)

Л 69

Логістика Сил територіальної оборони Збройних Сил України. Інформаційно-аналітичний збірник №1. — Київ: «Центр учбової літератури», 2024. — 64 с.

ISBN 978-611-01-3141-4

Дана публікація направлена на підвищення рівня професійної підготовки фахівців служб логістичного забезпечення Сил територіальної оборони Збройних Сил України, надання різносторонньої інформації з питань, порядку та правил організації виконання окремих завдань логістичного забезпечення, функціонування (розвитку) елементів системи логістичного забезпечення провідних армій світу.

Збірник розроблений фахівцями логістики штабу Командування Сил територіальної оборони Збройних Сил України, з врахуванням виявлених проблемних питань щодо виконання завдань логістичного забезпечення та впровадження єдиного підходу (на підставі діючої у Збройних Силах України нормативно-правової бази) до виконання функціональних обов'язків фахівцями служб логістики військових частин територіальної оборони Збройних Сил України.

ISBN 978-611-01-3141-4

ЗМІСТ

№ з/п	Назва розділу (предмету)	Стор.
	ВСТУП	4
1	ТЕОРІЯ ПИТАННЯ	
1.1	Поняття логістика та її погляди на основні напрямки матеріально-технічного забезпечення військ	5-8
1.2	Інтегрована система підтримки логістичних операцій LOGFAS	9-16
1.3	Можливі варіанти подальшого розвідку організації постачання продовольства за КАТАЛОГОМ (як підсистеми системи продовольчого забезпечення військ (сил))	17-20
2	ПРАКТИЧНИЙ ДОСВІД	
2.1	Випікання хліба з використанням кухні причіпній КП-125	21-26
2.2	Планування харчування у військових частинах Сил територіальної оборони Збройних Сил України	27-35
2.3	Рекомендації щодо органолептичної оцінки продуктів харчування під час організації їх приймання у військовій частині	36-48
3	ІНФОРМАЦІЙНИЙ ДАЙДЖЕСТ	
3.1	Основні технічні засоби служби пально-мастильних матеріалів, що застосовуються в Силах територіальної оборони ЗС України	49-57
3.2	Автономні повітряні обігрівачі, що використовуються у військових частинах Сил ТрО	58-61
3.3	Портативні сонячні системи освітлення та зарядження мобільних пристроїв	62-63
	ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ ТА УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ	64

ВСТУП

В умовах виконання завдань з відбиття збройної агресії з боку росії проти нашої держави та реалізації стратегічного курсу Держави на приєднання до НАТО, а також з врахуванням специфіки функціонування логістики Сил територіальної оборони Збройних Сил України основною рисою якої є комплектування більшості посад у службах логістичного забезпечення фахівцями призваними із запасу (добровольцями) з об'єктивно недостатнім рівнем теоретичної підготовки та відсутністю практичного досвіду виконання обов'язків на посадах у службах логістичного забезпечення військових частин (підрозділів) Збройних Сил України.

Існує реальна необхідність організації та впровадження в діяльність служб логістики комунікаційних каналів обміну інформації основою на зборі та аналізі виконання завдань логістичного забезпечення військ.

З виконанням основного завдання, а саме підвищення професійного рівня особового складу підрозділів логістичного забезпечення Сил територіальної оборони Збройних Сил України.

Зазначений інформаційно-аналітичний збірник висвітлює основні теоретичні питання що стосуються організації логістичного забезпечення, аналізує та узагальнює отриманий військовими частинами (підрозділами) досвід щодо організації та здійснення логістичного забезпечення, а також доводить необхідну інформацію, що стосується можливих варіантів покращення стану логістичного забезпечення підпорядкованих частин та підрозділів Сил територіальної оборони Збройних Сил України.

Поняття логістика та її погляди на основні напрямки матеріально-технічного забезпечення військ

Логістика – це вся, або майже вся галузь військової діяльності, за винятком бойових дій.

Барон де Жоміні, 1838 рік

На сьогодні резерви економічного зростання слід шукати насамперед серед найбільших статей витрат. Раніше такою статтею для служб матеріально-технічного постачання були виробничі запаси. Сьогодні ситуація дещо інша. Значного економічного ефекту можна досягти, оптимізувавши хоча б лише транспортні витрати. Проте чи не найважливішими для стабілізації економіки і створення нової економічної системи є встановлення та оптимізація господарських зв'язків.

Науку, яка вивчає оптимізацію господарських зв'язків назвали **логістикою**.

Логістика - досить нове для нас поняття: бібліотеки ще не відокремлюють її як самостійний науковий напрям, а вітчизняних літературних джерел на тему логістики, на відміну від закордонних, дуже мало.

Слово "логістика" (від грец. *logistike* - майстерність підраховувати, міркувати) відоме ще з часів Римської імперії, де службовці, що займалися розподілом продуктів харчування, називалися "логістами" або "логістиками".

Наукою логістика стала завдяки розвитку військової справи. Так, візантійський цар Леон VI (865-912 р. н.е.) вважав, що завданням логістики є сплачувати данину армії, належно постачати для війська зброю і військове майно та своєчасно і повною мірою піклуватися про його потреби.

Першим автором праць з логістики вважають французького військового фахівця початку ХХ ст. А. Г. Джаміні, котрий визначив логістику як "практичне мистецтво руху військ". Він також стверджував, що логістика стосується планування, управління, постачання, перевезень, визначення місць дислокації військ, будівництва мостів, шляхів і т. ін.

Логістику як науку у військових походах використовував також і Наполеон.

У США теоретичні роботи з логістики знайшли практичне втілення в роки Другої світової війни. Завдяки цьому стало можливим організувати стабільне забезпечення армії за допомогою чіткої організації дій підприємств військово-промислового комплексу, транспорту та торгівлі.

У розвинутих країнах світу концепція логістики сформувалася

наприкінці 70-х років ХХ ст. внаслідок енергетичної кризи як розвиток ідей системного підходу до організації управління. Тепер деякі західні фахівці називають її мало не «ною філософією управління», «третім шляхом раціоналізації» і не безпідставно.

Наприклад, у країнах Західної Європи біля 98% часу виробництва товару, з урахуванням доставки сировини і транспортування готової продукції, припадає на проходження його каналами матеріально-технічного забезпечення і здебільшого на зберігання.

Власне на виробництво товарів витрачається лише 2% сумарного часу, а на транспортування - 5%.

Пошук шляхів скорочення витрат у цій галузі йде у напрямку вдосконалення управління постачанням, збутом, зберіганням товарів, поліпшення маркетингової діяльності і взаємодії постачальників, споживачів та посередників, зміни технології руху матеріальних потоків тощо.

Концепція інтеграції цих процесів дістала назву "**логістика**".

Логістика - наука про планування, організацію, управління та контроль руху матеріальних та інформаційних потоків у просторі та в часі від їх первинного джерела до кінцевого споживача.

Логістика вирішує питання матеріальних та інформаційних потоків руху товарів (сировини, матеріалів, запасних частин), тобто поставок.

Теорія логістики дає змогу визначити такі категорії, як бізнес-логістика, маркетинг-логістика, промислова логістика, логістика менеджменту, логістика розподілу, логістика забезпечення. **Розрізняють також два рівні логістики:**

1) макрологістика - розглядає глобальні проблеми управління матеріальними та інформаційними процесами;

2) мікрологістика - вивчає локальні проблеми управління матеріальним та інформаційним потоками на внутрішньозаводському рівні. Охоплює міжгалузеві процеси, тобто логістичні процеси між різноманітними фірмами, транспортом, посередниками у сфері складування та зберігання. Це внутрішньовиробнича логістика, пов'язана з нормальним функціонуванням конкретної фірми. Слід розрізняти логістику як господарський процес, як функцію управління і як науку.

Сферами мікрологістики є:

виробництво: планування виробничих завдань з детальним розподілом випуску виробів, контроль за якістю праці, розміщення плану випуску виробів по виробничих ділянках підприємства;

переробка вантажів, що транспортуються: управління запасами, переміщення, зв'язок, організація інформаційних потоків, пакування виробів, їх зберігання, складування, вантажно-розвантажувальні операції та комплектація партії вантажів;

маркетинг: матеріальне заохочення, фінанси та розрахунки, вивчення ринку, організація служби постачання;

споживання: проектування замовлень на постачання продукції, складування запасів, постачання споживачам, фінансування замовлень.

Логістика як комплексне управління матеріальними та інформаційними потоками в межах системи ґрунтується на таких принципах.

1. Розгляд руху матеріальних ресурсів від первинного джерела до кінцевого споживача в якості єдиного матеріального потоку, що передбачає виконання таких процесів, як транспортування, завантаження, розвантаження, переміщення, складування і зберігання матеріалів.

2. Впровадження організаційно - управлінських механізмів координації дій спеціалістів різних служб, що беруть участь в управлінні матеріальним потоком. Результат залежить від того, наскільки успішно вдається зв'язати в систему здійснення комплексу заходів щодо раціоналізації тари, уніфікація вантажних одиниць, удосконалення складування, оптимізації розміру замовлень і рівня запасів, вибору найвигідніших маршрутів переміщення матеріалів тощо.

Кінцева мета діяльності в галузі логістики виражається "**шістьма правилами логістики**":

- вантаж (потрібний товар);
- якість (необхідної якості);
- кількість (в необхідній кількості);
- час (доставка в належний час);
- місце (в потрібне місце);
- витрати (з мінімальними витратами).

Зрозуміло, що мета логістичної діяльності досягається тоді, коли ці 6 правил виконуються, тобто коли потрібний товар необхідної якості в належній кількості і в потрібний час доставлений у потрібне місце з мінімальними витратами.

Концепція логістики передбачає такі її напрями:

- *формування господарських зв'язків;*
- *визначення потреби в об'ємах і напрямках перевезень продукції;*
- *визначення послідовності проходження продукції через пункти складування;*

- *оперативне регулювання поставок та перевезень;*
- *формування і управління залишками товарів;*
- *розвиток складського господарства;*
- *надання комерційних і транспортно-експедиційних послуг.*

Реалізація концепції логістики має дати відповідь на такі запитання: коли й де мають бути вироблені ресурси? коли й де їх треба складувати? коли й куди їх необхідно доставити?

Зазначимо, що поняття "ресурси" тут трактується у широкому розумінні цього слова - це матеріали, готові вироби, енергія та робоча сила.

Управління потоками в логістиці пов'язане з плануванням, оперативним регулюванням, обліком, контролем та аналізом.

Кожна з цих функцій поділяється на завдання, а останні - на операції.

Функція **"Планування"** передбачає вирішення завдань, пов'язаних з установленням оптимального напрямку руху потоку, формуванням потоку як сукупності конкретних об'єктів, встановленням його інтенсивності, розробкою розкладу (графіка) проходження, розрахунком потреби в ресурсах для здійснення потоку, мінімізацією часу просування потоку.

Функція **"Оперативне регулювання"** пов'язана з реалізацією на практиці запланованого режиму руху потоку. В межах цієї функції проводять дослідження кожного об'єкта потоку згідно з графіком його руху, включаючи диспетчеризацію об'єктів, вироблення та введення в дію керуючих впливів.

Функція **"Облік"** передбачає вирішення інформаційних завдань, тобто збирання, обробку, зберігання та видачу інформації, ведення оперативного та статистичного обліку, складання необхідного звіту.

Функція **"Контроль"** встановлює відповідності фактичних параметрів руху потоку запланованим. Для контролю використовують еталонні значення елементів потоку у вигляді норм та нормативів.

Функція **"Аналіз"** включає комплекс завдань, які передбачають встановлення причини і наслідкових зв'язків між досягнутими результатами і витраченими засобами, виявлення впливу різних чинників на фактичні значення параметрів потоку, розрахунок ефективності управління та функціонування системи в цілому, розробку та вдосконалення методів аналізу в межах функції. Результати аналізу використовують для нового циклу управління, нових планових розрахунків.

Таким чином, ми бачимо, що поняття „логістика” досить складна система взаємопов'язаних відношень, яка потребує (у зв'язку із специфікою організації забезпечення військ) подальшого вивчення, удосконалення та практичного впровадження в життя при організації матеріально-технічного забезпечення військ (сил).

Інтегрована інформаційна система підтримки логістичних операцій LOGFAS

Постійна та стійка підтримка логістичних операцій є ключовою складовою діяльності НАТО, яка забезпечує ефективність та успішність операцій Союзу. Щоб забезпечити високий рівень логістичної підтримки, НАТО використовує різні інформаційні системи, серед яких важливим елементом є програма LOGFAS (Logistic Functional Area Systems).

Інформаційна система LOGFAS використовується НАТО починаючи з 1995 року. Зараз LOGFAS успішно використовується для підтримки логістичного забезпечення НАТО під час проведення операцій та навчань.

LOGFAS - це набір інструментів, що підтримує процеси матеріально-технічного забезпечення для виконання завдань:

- для стратегічного переміщення та виконання заходів транспортування;
- планування розгортання військ (у тому числі і багатонаціонального);
- планування переміщення на театрі бойових дій;
- планування забезпечення матеріально-технічними засобами та послугами.

LOGFAS взаємодіє з іншими інформаційними системами НАТО, а також з національними інформаційно-комунікаційними системами, такими як системи оперативного планування TOPFAS для планування медичної підтримки, управління подіями JOCWatch, текстових повідомлень JChat, трекінгу NIRIS, IC ситуаційної обізнаності IGeoSit та NCOP.

Використання IC LOGFAS потребує наявності ряду базових сервісів (Standard Workplace Services including, Network Services, Desktop Services, Windows Platform Services, Core-GIS, Active Directory, Symbology Server, Track Management and COP Management Services). Тобто для використання IC LOGFAS необхідна належна інформаційна інфраструктура, насамперед комп'ютерні мережі передачі даних.

Роль і значення LOGFAS

НАТО використовує два основних типи процесів планування.

Один з них – оперативне планування – покриває планування пов'язане з конкретними операціями (місіями).

Другий процес – оборонне планування – має справу з розробкою достатніх спроможностей для виконання майбутніх операцій.

Враховуючи вищевикладене необхідно зауважити, що логістичне планування є частиною як оперативного так і оборонного планування.

Тому планування та набуття логістичних спроможностей НАТО є ключовим елементом стратегічних плануючих документів НАТО.

При цьому логістичні спроможності мають бути розроблені таким чином щоб:

- підвищити ефективність використання національних ресурсів;
- спростити і пришвидшити логістичні потоки;
- надати командуванню допомогу для виконання завдань.

Реалізація зазначених цілей вимагає своєчасної, правильної і точної логістичної інформації.

LOGFAS - це інтегрована система, яка призначена для підтримки логістичних операцій. Програма відіграє важливу роль у забезпеченні швидкого і точного обміну інформацією між логістичними підрозділами НАТО, які приймають участь у військових операціях та гуманітарних місіях.

Командування має отримувати таку інформацію в найкоротші терміни та має бути регулярно проінформоване про зміни.

Робота у LOGFAS дозволяє виконувати:

- збір, обробку і аналіз даних про логістичні ресурси;
- створення планів та координація поставок;
- обмін інформацією між різними логістичними системами і об'єктами;
- моніторинг та контроль над рухом логістичних ресурсів.

LOGFAS має ряд характеристик і можливостей, які допомагають НАТО у успішному виконанні її логістичних операцій:

- інтегрованість: LOGFAS об'єднує різні логістичні підсистеми в єдину систему, що спрощує обмін інформацією та координацію;
- забезпечення безпеки і захисту інформації: При використанні LOGFAS надається велика увага захисту конфіденційної інформації, особливо в умовах кіберзагроз;
- швидкість і ефективність: система дозволяє швидко реагувати на зміни в ситуації і ефективно керувати логістичними операціями;
- глобальність: LOGFAS підтримує логістичні операції не тільки на території країн-членів НАТО, але і в регіонах діяльності Союзу.

Програма LOGFAS застосовується в різних контекстах і сценаріях:

- військові операції: LOGFAS грає ключову роль у плануванні і виконанні військових операцій НАТО, забезпечуючи рівномірне постачання військових засобів і продовольства на передову;
- гуманітарні місії: Система допомагає організації гуманітарних місій і доставці необхідних ресурсів на місця кризи;
- логістична підтримка союзників і партнерів: НАТО може надавати логістичну підтримку своїм союзникам та партнерам через LOGFAS.

Програма LOGFAS є невід'ємною частиною логістичних операцій НАТО, яка сприяє забезпеченню ефективності та успішності військових і гуманітарних операцій Союзу. Її інтегрованість, швидкість, ефективність та

захист інформації роблять її важливим інструментом у забезпеченні Інформаційної Домінанти НАТО.

До складових LOGFAS належать:

- **ACROSS** (Allied Commands Resource Optimisation Software System).

Для підтримки прийняття рішень в плануванні запасів (stockpiles), зокрема боєприпасів та амуніції, що є критичними для здійснення операцій. Описана вище в розділі щодо інформаційної підтримки логістики в оборонному плануванні.

- **GEOMAN** (Geographical Data Management Module).

Використовується для відображення географічних (картографічних) даних.

Цілями GEOMAN є:

надавати комплексні функції відображення для планування та оперативного управління переміщенням та транспортуванням;

бути основною точкою доступу до географічних (картографічних) даних для інших складових.

GEOMAN використовується для:

встановлення та відображення карт;

встановлення та відображення шарів карт;

встановлення розташування (портів, аеропортів, місць висадки і т. п.);

нанесення (визначення) інфраструктури (рамп, мостів, злітних смуг та інші);

нанесення (створення) мереж доріг, залізниць та інших мереж.

GEOMAN може використовуватись як окрема ІС або як складова інших ІС. Основна частина функціональності GEOMAN доступна напряму в ADAMS, CORSOM, EVE та SDM.

- **LDM** (LOGFAS Data Management Module). Для управління даними не географічного характеру.

Ця складова дозволяє створити (встановити) та управляти наступними сутностями та планами:

предмети (items);

підрозділи і сили;

організація сил та підпорядкованість і запаси (holdings);

профілі поповнення запасів (resupply) сил;

план операції;

визначення (опис) вимог (statement of requirements);

перелік розташувань (disposition list).

- **SPM** (Sustainment Planning Module / Supply Distribution Module).

Використовується переважно для оперативного планування логістичного забезпечення підрозділів.

В цілому може бути використана для наступних розрахунків:

планування довготермінових запасів;

планування логістичного забезпечення підрозділів під час операцій;

аналіз здатності забезпечення (sustainability) логістичних ресурсів під час операцій.

SDM використовується для моделювання і аналізу ліній постачання та комунікацій, логістичного поповнення та підтримки, а також для верифікації та моделювання (симуляції) спланованого логістичного забезпечення.

- **ADAMS** (Allied Deployment and Movements System). Для планування, оцінки та моделювання (симуляції) переміщення та транспортування для підтримки операцій.

Призначена для зменшення часу на планування розгортання та надання засобів для обміну між країнами даними та планами розгортання.

Дані включають перелік персоналу, обладнання, предметів постачання, режимів транспортування, ліній комунікацій та розкладу переміщень. Результатом є Детальний план розгортання (DDP), який містить загальну інформацію (що, де, коли і як) про сили та засоби, які переміщуються. Прикладні засоби програмування та програмне забезпечення.

- **CORSOM** (Coalition Reception, Staging and Onward Movement). Призначена для планування, моніторингу і усунення конфліктів при діях з прийому, організації та переміщенні далі (RSOM) сил при розгортанні. Включаючи виконання та управління розгортанням сил використовуючи Детальні плани розгортання (DDP) з ADAMS.

CORSOM підтримує:

детальне планування та координацію наземного переміщення та військового транспортування з місць навантаження до місць призначення підрозділів;

моніторинг дорожнього руху, адміністрування конвоїв та поїздів і управління, планування, аналіз, ситуаційну обізнаність, вибір альтернативних маршрутів, розповсюдження інформації та інше.

- **SDM** (Supply Distribution Module). Для верифікації та моделювання (симуляції) спланованого логістичного забезпечення.

- **EVE** (Effective Visual Execution). Для оперативного контролю логістичного забезпечення виконання операцій.

Забезпечує візуалізацію переміщень і підтримує перегляд, визначає пріоритети та усуває конфлікти потоків сил в зони виконання завдань.

EVE є інструментом для виконання планів розроблених в ADAMS та CORSOM.

EVE дозволяє користувачам створювати, аналізувати та управляти Планами виконання потоків (FEPs), що розробляються на основі Детальних планів розгортання (DDP) з ADAMS, запитів на переміщення та прямого введення.

EVE дозволяє виконавцям аналізувати та управляти вимогами до переміщення, даними з різних джерел та вхідних файлів, створювати шаблони та управляти Планами виконання потоків (FEPs).

- **LCM** (LOGFAS Connection Manager Module). Для управління базами даних.

- **LOGREP** (Logistic Reporting Tool). Використовується для створення зокрема стандартних звітів LOGUPDATE та LOGASSESSREP, а також аналізу карт та мереж, створення та управління профілями сил, наявними запасами (holdings) та списками предметів (постачання, RIL).

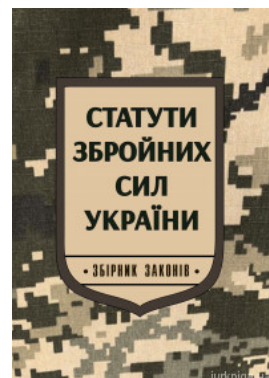
Книги, які можуть вас зацікавити

Індивідуальна фізична підготовка військовослужбовців за стандартами НАТО

Сили Територіальної оборони Збройних сил України

Статут збройних сил України: збірник законів

Земельний кодекс України

Проблеми розслідування економічних злочинів

Правнича допомога та захист у кримінальному процесі

Перейти до галузі права
Військове право

[Перейти на сайт →](#)